

● **Meerkeuzevragen**

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

DE KOLONIALE RELATIE INDONESIË - NEDERLAND

+

HET INDONESISCH – NEDERLANDS CONFLICT 1945 – 1949

- 1p ● 1 De VOC kreeg van de Staten-Generaal in 1602 het monopolie op de vaart en de handel met gebieden ten oosten van Kaap de Goede Hoop.
Wat wordt daarmee bedoeld?
- A Al het geld dat met de handel in Azië verdiend werd, moest aan de Staten-Generaal worden gegeven.
 - B Alle mensen die in Aziatische landen woonden, waren voortaan Nederlander.
 - C Alleen de VOC mocht handel drijven ten oosten van Kaap de Goede Hoop.
 - D Alles ten oosten van Kaap de Goede Hoop was voortaan Nederlands koloniaal gebied.

Gebruik bron 1.

- 1p ○ 2 → Leg uit dat de VOC door hongitochten meer winst kon maken.

Gebruik bron 2.

- 2p ○ 3 In beide perioden (A en B) is sprake van eenzelfde ontwikkeling.
→ Beschrijf deze ontwikkeling en geef er een verklaring voor.

Gebruik bron 3.

- 1p ○ 4 → Welke mening heeft de schrijver over de manier waarop Nederland met de kolonie Indonesië omging?

Gebruik bron 3 en 4.

- 1p ○ 5 → Blijkt uit bron 4 dat Multatuli gelijk had? Verklaar je antwoord.

Doe het zo:

ja/nee, want ... (geef verklaring)

- 2p ○ 6 Het Cultuurstelsel had voor de Javaanse bevolking gevolgen voor:

. de beschikbare landbouwgrond

. de koopkracht

. de werkdruk.

→ Wat veranderde er voor de Javaanse bevolking?

Kies telkens uit de twee mogelijkheden.

Doe het zo:

Er kwam ... (**meer/minder**) landbouwgrond beschikbaar.

De koopkracht ... (**nam toe/nam af**).

De werkdruk werd ... (**hoger/lager**).

- 1p ● 7 De advocaat J. van den Brand schreef over de wreedheden van de Nederlandse tabaksplanters op Sumatra tegen de koelies. Naar aanleiding hiervan besloot de regering tot een onderzoek. De officier van justitie J. Rhemrev kreeg de opdracht. Toen Rhemrev zijn rapport in 1904 uitbracht, hield de regering het geheim. Waarom hield de regering het rapport geheim?
- A De problemen bestonden volgens de regering niet.
 - B De problemen bezorgden de regering een slechte naam.
 - C De problemen waren inmiddels opgelost.
 - D De problemen waren volgens de regering onvoldoende onderzocht.
- 1p ● 8 Het woord pacificatie werd door de Nederlandse regering gebruikt voor het Nederlandse optreden in de Buitengewesten aan het einde van de 19e eeuw. Het woord 'pacificeren' betekent: brengen van rust en vrede. Waarom vond de Nederlandse regering pacificatie nodig?
- A De overheid verdedigde de Buitengewesten tegen buitenlandse aanvallen.
 - B De overheid wilde de Buitengewesten beter onder controle krijgen.
 - C Inlandse vorsten hadden de vredesverdragen met Nederland geschonden.
 - D Inlandse vorsten hadden het leger om bescherming gevraagd.
- Gebruik bron 5 tot en met 10.*
- 2p ○ 9 → Welke persoon hoort bij welke bron?
Doe het zo:
Bron 5 (Van Heutsz) hoort bij bron ... (vul in: 8, 9 of 10).
Bron 6 (Doorman) hoort bij bron ... (vul in: 8, 9 of 10).
Bron 7 (Coen) hoort bij bron ... (vul in: 8, 9 of 10).
- Gebruik bron 11 en 12.*
- 2p ○ 10 Beide bronnen laten negatieve kanten van het kolonialisme zien. → Beschrijf per bron een negatieve kant van het kolonialisme.
Doe het zo:
bron 11: ... (geef beschrijving)
bron 12: ... (geef andere beschrijving)
- 1p ○ 11 De Nederlandse aanwezigheid in Indonesië had niet alleen negatieve gevolgen. → Leg met behulp van één voorbeeld uit dat Nederland ook een **positieve** bijdrage leverde aan de ontwikkeling van Indonesië.
- 2p ○ 12 Enkele kenmerken van de Nederlandse koloniale politiek in Indonesië:
- 1 De inheemse vorsten mogen het land besturen zolang zij goederen aan Nederland leveren.
 - 2 De kolonie wordt door Nederland niet langer beschouwd als een wingewest.
 - 3 De ontwikkeling tot zelfbestuur onder Nederlandse leiding wordt gestimuleerd.
 - 4 De opbrengst van de verkoop van koloniale goederen komt ten goede aan de Nederlandse schatkist.
- Welke **twee** kenmerken horen bij de Ethische Politiek?

- Gebruik bron 13 en 14.*
- 1p ● 13 Met welke uitspraak zal een Indonesische nationalist het in de jaren dertig eens zijn geweest en waarom?
- A Met de uitspraak van bron 13, want daaruit blijkt dat Nederland nog lange tijd bereid is hulp te geven aan Indonesië.
 - B Met de uitspraak van bron 13, want daar wordt de mogelijkheid genoemd dat Indonesië zelfstandig kan worden.
 - C Met de uitspraak van bron 14, want de nationalisten waren bang dat de economie schade zou oplopen bij volledig zelfbestuur.
 - D Met de uitspraak van bron 14, want de nationalisten waren ervan overtuigd dat ze onafhankelijk zouden worden, met of zonder geweld.
- Gebruik bron 15.*
- 1p ○ 14 Deze poster verscheen rond 1930 in Nederland.
→ Waren de meeste Nederlanders het toen met de oproep van deze poster eens? Verklaar je keuze.
Doe het zo:
De meeste Nederlanders waren het **wel/niet** (maak keuze) met de oproep van deze poster eens, want ... (schrijf de verklaring op).
- Gebruik bron 16 en 17.*
- 2p ○ 15 Het leven van de Nederlanders in de kampen tussen 1942 en 1945 was zwaar.
→ Geef per bron een kenmerk van dat zware leven.
Doe het zo:
bron 16: ... (noem een kenmerk)
bron 17: ... (noem een kenmerk)
- Gebruik bron 18.*
- 1p ○ 16 → Geef één argument waarom dit optreden van Soekarno tijdens de Tweede Wereldoorlog volgens vele Nederlanders ongepast was.
- 2p ○ 17 Vóór de Tweede Wereldoorlog wilde Soekarno niet samenwerken met Nederland. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werkte hij wél samen met Japan.
→ Leg beide keuzes uit.
Doe het zo:
geen samenwerking met Nederland, omdat ...
wel samenwerking met Japan, omdat ...
- 1p ● 18 Na de tweede politionele actie oefenden de Verenigde Staten druk uit op Nederland. Het doel was de Nederlandse regering te dwingen om te gaan onderhandelen met de Republiek Indonesië.
Op welke wijze zetten de Verenigde Staten de Nederlandse regering onder druk? De Verenigde Staten dreigden met
- A een militaire aanval op Nederland.
 - B een proces voor het Internationale Hof van Justitie.
 - C stopzetting van de Marshallhulp.
 - D uitsluiting van het lidmaatschap van de Verenigde Naties.

Gebruik bron 19.

- 1p ○ **19** De bron laat een verkiezingsaffiche van de VVD zien uit 1948. De VVD stond afwijzend tegenover de politieke richting die Soekarno, volgens de VVD, inging.
→ Voor welke politieke richting had Soekarno volgens de VVD gekozen?

Gebruik nogmaals bron 19.

- 1p ○ **20** → Geef met behulp van één beeldkenmerk **ó**f één stukje tekst uit de bron aan hoe deze afwijzende houding van de VVD in 1948 te herkennen is.
- 1p ○ **21** Stel je voor: het gemeentebestuur van Den Haag wil een nieuw aangelegd plein vernoemen naar de oud-inwoner van Den Haag, Poncke Princen. Tijdens zijn dienstitijd in Indonesië besloot hij zich aan te sluiten bij de Republiek Indonesië en vocht hij samen met de Indonesische nationalisten tegen het Nederlandse leger.
→ Noem één argument waarom het ondenkbaar is dat er **in 1950** in Den Haag een voorstel gedaan zou worden om een plein naar Poncke Princen te noemen.
- 1p ○ **22** → Noem één argument waarom het gemeentebestuur van Den Haag **nu** wel met zo'n voorstel zou kunnen komen.

DE KOLONIALE RELATIE INDONESIË - NEDERLAND

+

HET INDONESISCH – NEDERLANDS CONFLICT 1945 – 1949

bron 1

Eenzijds verplichtte de VOC elk Ambonees gezinshoofd tien kruidnagelboompjes te planten en te onderhouden. Anderzijds dwong de VOC de Ambonezen tot zogenaamde hongitochten. Dit waren militaire expedities naar andere eilanden om kruidnagelbomen om te hakken en te verbranden.

bron 2

aantal mensen aan boord van VOC-schepen naar en van Azië, 1601-1795

periode	aantal reizigers op heenreizen	aantal reizigers op terugreizen
A:1601-1700	317.800	111.400
B:1700-1795	655.200	252.500

bron 3

Dit schreef Multatuli rond 1860 over de manier waarop Nederland met de kolonie Indonesië omging:

Ik zal het tegen iedereen zeggen, ook tegen de Koning als ik hem wijs op de juwelen in zijn kroon. Ik zal het ook aan de Nederlanders zeggen als ik ze wijs op hun kapitalen: die juwelen zijn gestolen, die kapitalen zijn geroofd, uw welvaart is diefstal.

bron 4

De totale opbrengst van het Cultuurstelsel wordt later geschat op enkele miljarden euro's. Dit geld werd alleen maar uitgegeven in Nederland. Hiermee werden kanalen en havens gegraven, spoorwegen aangelegd en huurkazernes, bankgebouwen en buitenhuizen gebouwd.

bron 5

gouverneur-generaal J.B. van Heutsz

bron 6

marineofficier K.W.F.M. Doorman

bron 7

VOC-bestuurder J.P. Coen

bron 8

“Probeer Java te verdedigen!” heeft de regering te Londen naar Batavia geseind. “U moet de aanvallen voortzetten, tot de vijand vernietigd is!”
“All ships follow me!” telegrafeert (...) aan de schepen van zijn eskader en ze volgen hem. De slag in de Javazee begint.

bron 9

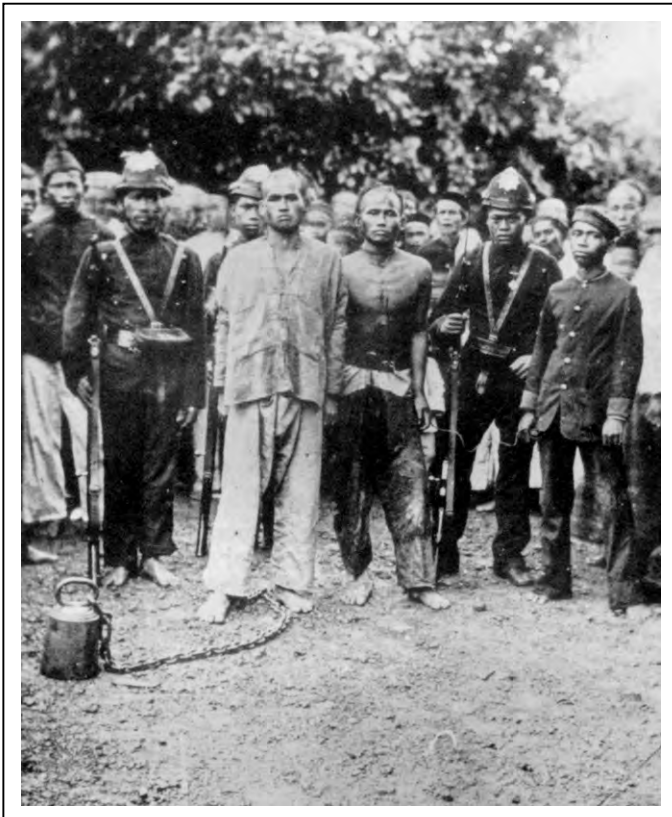
In de periode 1894-1914 is het grootste deel van het eilandenrijk veroverd. In deze twintig jaar werden de Buitengewesten onder Nederlands gezag gebracht. (...) was de centrale figuur van deze periode. Eerst als veroveraar, later als bestuurder. De veroveringen onder zijn gezag leidden een nieuw tijdperk in.

bron 10

Op 28 mei 1619 verscheen een vloot van zestien schepen, met 1220 bemanningsleden aan boord, voor de kust. Twee dagen later trokken in de vroege ochtend duizend man uit het fort van de vreemdelingen naar de inheemse bevolking. Daar lagen zeven- à achtduizend inlanders, onder wie drieduizend Bantammers. Het gevecht duurde een paar uur. Aan Hollandse kant sneuvelde één man. Op de puinhopen stichtte (...) de stad die bijna drieënhalve eeuw het Nederlandse hoofdkwartier in de Oost zou blijven, Batavia, het huidige Jakarta, de hoofdstad van Indonesië.

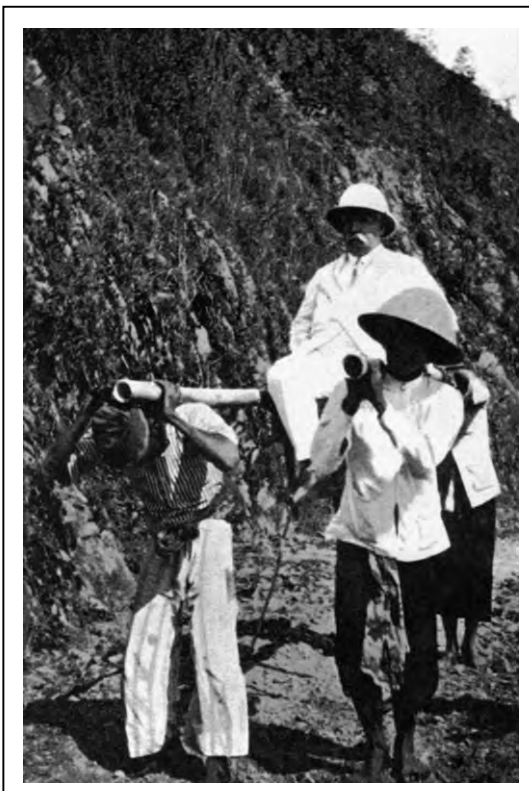
bron 11

gevangengenomen opstandige koelies

bron 12

een Nederlander op reis in Indonesië, rond 1928

bron 13

een uitspraak

Wij hebben driehonderd jaar hier in Nederlands-Indië gewerkt. Het zal nog wel driehonderd jaar duren voordat het land zelfstandig kan worden.

bron 14

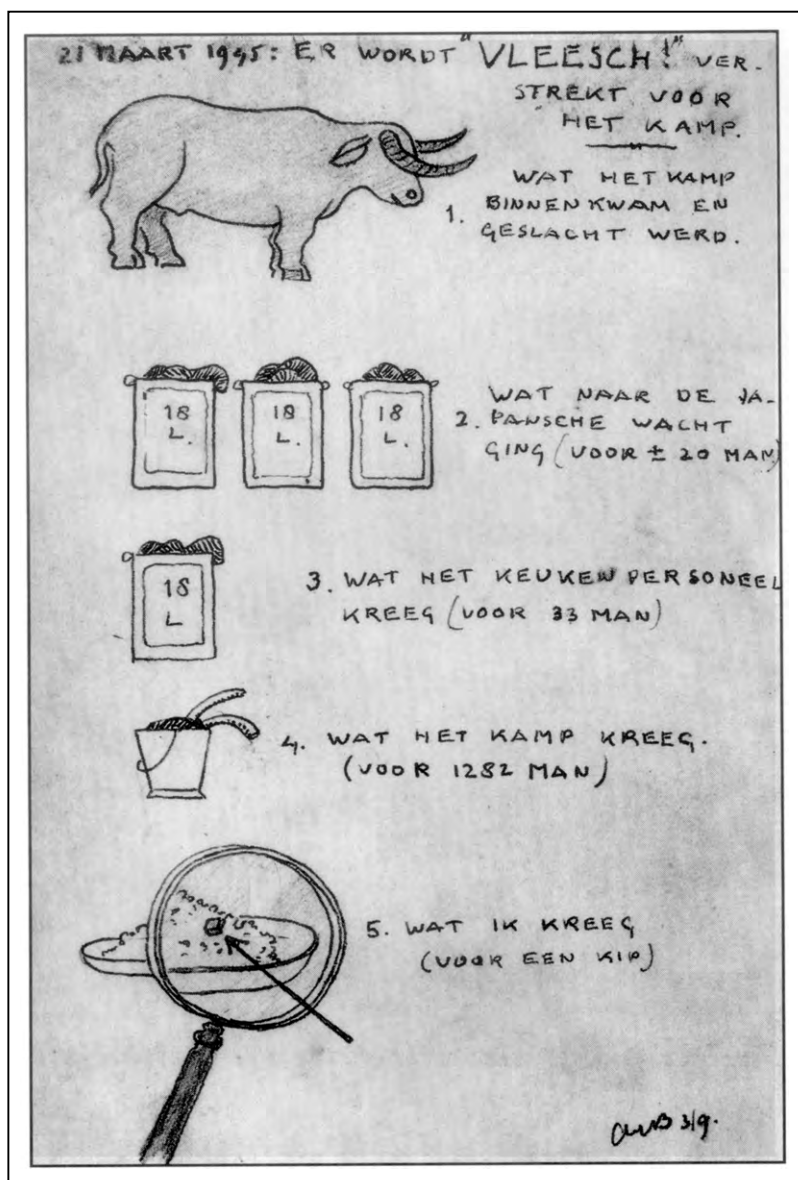
een uitspraak

Wij zullen van Nederland geen volledig zelfbestuur krijgen, want dan lopen de winsten gevaar. Maar het moment zal komen dat de vrijheidsdrang een hoogtepunt bereikt. Dan zal Nederland kunnen kiezen: rustig weggaan of er worden uitgegoid.

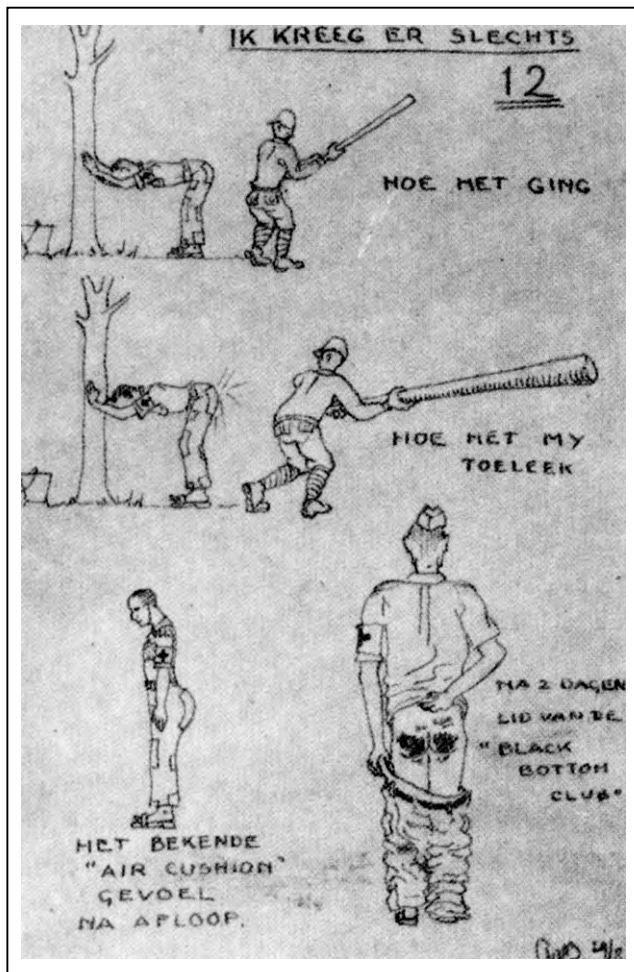
bron 15

bron 16

bron 17

bron 18

Soekarno over een gesprek met een Japanse bezetter

Ik moest deze Japanse militair wel vertrouwen. Goed, zei ik. Ik zeg u mijn volledige medewerking toe. Ik zal propaganda voor Japan maken. Dat doe ik alleen zolang onze samenwerking zich ontwikkelt in de richting van soevereiniteit voor mijn volk.

bron 19

